

GLORIANkoti

HUHTIKUU 2010 HINTA 7,90 e

TERASSIT KUTSUUVAT

29 uutta pihakalustetta

**6 KAUNISTA
KOTIA &
PATIOTA**

**ISTANBUL
& idän uudet
muotovaliot**

**ATELJEEKOTI
vanhalla ullakolla**

**Designkauppias
JOEL ROOS**

SISUSTA PUUTARHATYYLIIN!

Autobanin vanerisessa Magnolia-valaisimessa on hauskaa 1970-luvun estetiikkaa. Valo heijastuu kuusikulmaisten levyjen välistä.

Istanbulin uudet tähdet

Maailman katseet kohdistuvat Istanbuliin. Moderni muotoilijasukupolvi on muokkaamassa perinteisestä kulttuurien sulatusuunista myös merkittävää designkeskusta. Luovuuden ja energisyyden aistii jo kaupungin kaduilla. **MARIANNA WAHLSTEN**

Muotoilu oli pitkään lähes tuntematon käsite Turkissa: Ennen puhuttiin vain piirtämisestä. Tänä vuonna, kun Istanbul on Euroopan kulttuuripääkaupunki, moni asia alkaa olla toisin. Internetin vaikutuksesta käynnistynyt uudistusten vyöry on nostamassa kulttuurien ja uskontojen kohtaamispaikkana tunnettua kaupunkia rytinällä muotoilun maailmankartalle. Samaan aikaan myös maan uusi musiikki, kuvataide ja elokuva ovat murtautumassa kansainväliseen tietoisuuteen.

Ulkomainen designlehdistö on seurannut Istanbulin kehitystä, ja suunnittelijat ovat saaneet palkintoja vahvoina ja omaperäisinä pidetyistä tuotteistaan. Menestyneimmistä yrityksistä Autoban, Gaia & Gino, Demirden Design ja Derin osallistuvat alan tärkeimmille messuille Milanossa, New Yorkissa ja Lontoossa ja hakevat uusia myyntikanavia tuotteilleen. Miten tämä kaikki on mahdollista?

– Istanbulin kaoottinen ilmapiiri ruokkii luovuutta. Nyt se on onnistuttu herättämään henkiin uudestaan, sanoo De-

rin Sariyer, joka omistaa isänsä Aziz Sariyerin kanssa yhden kaupungin tunnetuimmista muotoilutoimistoista.

Aziz Sariyer lukeutuu Turkin modernin huonekalusuunnittelun uranuurtajiin. Hänen isänsä innostui 1980-luvulla italialaisen Memphis-ryhmän huonekaluista.

– Meillä oli kotona Ettore Sottsassin kalusteita, jotka näyttivät silloin todella erikoisilta, Aziz Sariyer muistelee.

Isä teki ensin yhteistyötä Vitran, Moroson ja Cappellinin kanssa ja perusti sen jälkeen poikansa etunimeä kantavan yrityksen. Derinin koko tuotanto on Turkissa. Korkea kotimaisuusaste onkin yksi turkkilaisen suunnittelubisneksen vahvuuksista. Brittiläinen designasiantuntija Max Fraser kuvaa tilannetta seuraavasti:

– Turkki on kuin Euroopan Kiina. Varsinkin pienemmille yrittäjille on suuri etu, että tuotanto on lähellä.

Max Fraserin mukaan uudet yritykset ovat hyötynet myös siitä, että Turkki on ollut pitkään melko suljettu valtio ja ulkomainen kilpailu on pysynyt vähäisenä. Sen ansiosta yritykset ovat saaneet helpommin jalansijaa laajoilla kotimarkkinoilla. →

Näkymästä Bosporin salmelle pääsevät nauttimaan Witt Istanbul Suites -hotellin asiakkaat. Huoneiden sisustuksen on suunnitellut Autoban, Turkin tämän hetken kuuluisin muotoilutoimisto.

DERIN DESIGN Suunnittelutoimiston perustajat Derin suunnittelema Ram -sivupöytä. Wallpaperin palkitsema aukeaa pöytätasoksi ja istuimeksi. Keltaisen, Aziz Sariyerin

ja Aziz Sariyer. Derin Sariyerin yllätyksellinen Birth-moduuli, jonka jokainen kolmio suunnitteleman rengassohvan nimi on Istanbul 2.

ILIO Happy Cell -juomalasien orgaaniset muodot Twig-jakkaran on suunnitellut Hasan Demir Obuz. Ne muodostavat päällekkäin pinottuina kuution,

toimivat ryhmänä tai yksin. Cube-settiin kuuluu 12 lautasta kahta eri syvyyttä. suunnittelija on Sema Obuz.

GAIA & GINO Arik Levyn suunnittelema Näyttävä lasinen kynttilänjalka on Jaime Gino-koira. Karim Rashidin Cali-maljakko

Mixtik-kynttelikkö on Gaia & Ginon menestynein tuote. Hayónin muotoilema. Gaye Cevikel ja brändin nimessä esiintyvä on saanut muotonsa ottomaanien kalligrafiasta.

AUTOBAN Witt Istanbul Suites on viihtyisä hotelli ja sen sisustus hyvä esimerkki Autobanin Kiinnostavan veistoksellinen tuoli on nimeltään One Armed. King-valaisimia on puisina ja versioina. Muoto ja nimi viittaavat shakkinappulaan. Sefer Çağlar ja Seyhan Özdemir

tyylin trendikkäästä toimivuudesta. metallilangasta taivutettuina toimistonsa kauniissa tilassa.

A lun perin Alessin maahantuoja toiminut Gaye Cevikel lanseerasi Gaia & Gino -tuotemerkkinä vuonna 2004. Useita palkintoja saaneet lasi- ja muut koriste-esineet todistavat modernin Istanbulin energisyydestä ja yritteliäisyydestä, mutta myös korkeasta laadusta.

- Kaikki tuotteeni ovat kuin osa perhettäni, kaikki ovat yhtä rakkaita, Cevikel sanoo.

Gaia & Ginon suunnittelijat ovat muotoilumaailman tähtiä, kuten turkkilainen Defne Koz sekä Arik Levy ja Karim Rashid. Cevikel tekee läheistä yhteistyötä jokaisen yritykselle suunnittelevan designerin kanssa.

- Tuotteen menestys tai epäonnistuminen on viime kädessä minun vastuullani, ja siksi haluan luoda suunnittelijoihin läheisen suhteen. Ohjeistan heitä, valvon tuotteiden kehitysvaihetta ja viime kädessä päätän, onko tuote sopiva markkinoille.

Cevikelin mielestä Turkissa on vasta hiljattain herätty sii-

hen, miten valtava voimavara maan rikas kulttuuriperintö on suunnittelijoille.

- Tulevaisuudessa haluamme ilmaista tuotteissamme vielä selvemmin merkityksiä, jotka ovat keskeisiä maamme kulttuurihistoriassa.

Uuden istanbulilaisen muotoilun keskeinen piirre on juuri eri aikakausien ja tyylien yhdistäminen. Onhan Istanbulin vastakohtien kaupunki: Sillä on yksi jalka Euroopassa ja toinen Aasiassa.

Suunnittelijaduo Seyhan Özdemir ja Sefer Çağlar ja heidän perustamansa Autoban-toimisto ovat olleet kiistattomia suunnannäyttäjiä – sekä tyyllisesti että menestyneen yritysmallin luoja. Vuonna 2003 aloittaneessa yrityksessä on nykyisin 30 työntekijää. Kalusteiden valmistuksesta ja levityksestä on vastannut parin viime vuoden ajan kansainvälinen De La Espada -yritys. Siitä on ollut suurta apua, kun kysyntä on kasvanut.

KUVAT VALMISTAJIEN

Özdemirin ja Çağlarin tyyli perustuu muotojen, värien ja materiaalien yhdistelmiin. Tyyli on samaan aikaan yllleistä ja mukavaa.

- Nykypäivän designkenttä on kautta maailman hyvin yhtenäinen. Autoban on onnistunut luomaan sen rinnalle oman identiteetin, joka ei kuitenkaan toimita turkkilaista alkuperää, Max Fraser analysoi.

Fraserin mukaan istanbulilaisesta suunnittelusta löytää tarkemmin katsoen useita tyyllisuuntia. Yleisimpiä on eklektismi, jossa eri lähteistä saadut vaikutteet liitetään näyttäväksi kokonaisuudeksi, mutta turkkilaisessa suunnittelussa voi tunnistaa myös pelkistettyä skandinaavisuutta.

Yksi edelläkävijöistä on perheyritys Demirden Design, joka valmistaa moderneja Ilio-tarjoiluesineitä ja -kalusteita. Menetelmissä ja materiaaleissa noudatetaan pitkälle turkkilaisia perinteitä, mutta tuotteiden orgaaniset muodot muis-

tuttavat luontoon liittyvistä pohjoisista vaikutteista.

- Arvostan Istanbulin elinvoimaa ja sitä, että suunnittelijat uskaltavat olla kokeellisia ja rikkoa rajoja, vaikka se olisikin välillä muodoilla kikkailua, Fraser sanoo.

Turkkilaisen designin nousu on niin nuori ilmiö, että Istanbulista puuttuu edelleen maan uuteen huippumuotoiluun erikoistunut liike. Onneksi design pääsee esille monella muulla tavalla. Autoban on sisustanut kahvilaketju House Cafén, Wallpaper-lehden palkitseman Müzedechange-museoravintolan, Witt Istanbul Suites -hotellin sekä turkkilaisen luksusbändin Vakkon liikkeet.

- Uudet ravintolat, museot ja kahvilat ovat meille suuri ylläpidon aihe, Gaye Cevikel sanoo.

Designmatkailijan kannattaa huipentaa käyntinsä 360-ravintolassa. Derinin sisustamasta ravintolasta avautuu esteettön näköala ympäri Istanbulia. Etenkin iltanäkymä pikkuruisten valojen täplittämään metropoliin on unohtumaton. ■